

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

MOPHATO 12

SETSWANA PUO YA GAE (HL)

PAMPIRI YA BORARO (P3)

NGWANAITSEELE 2021

MADUO: 100

NAKO: Diura di le 3

Pampiri e, e na le ditsebe di le 6.

DITAELO LE TSHEDIMOSETO

1. Pampiri e, e arogantswe ka DIKAROLO di le PEDI.

KAROLO YA A: Tlhamo (50)
 KAROLO YA B: Ditlhangwa tsa tirisano (2 x 25) (50)

ELA TLHOKO: O tshwanetse go araba dipotso di le PEDI go tswa mo KAROLONG YA B.

2. Araba potso e le NNGWE go tswa mo go KAROLO YA A le di le PEDI go tswa mo go KAROLO YA B.
3. Kwala ka puo e o tlhatlhobiwang ka yona.
4. Simolola KAROLO NNGWE le NNGWE mo tsebeng e NTŠHWA.
5. O tshwanetse go rulaganya (sk. letlhomeso la dikakanyo/lenaneopaakanyo/ mmapa wa dikakanyo/ditlhakgolo, jj), runa (tseleganya) o be o tlhotlhe tiro ya gago diphoso. Thulaganya e tshwanetse go tlhagelela PELE ga tlhamo.
6. Ipaakanyo kana setlhangwa sa ntlha se supiwe jalo ka botlalo. O gakololwa go thala mola go kgabaganya ipaakanyo kana setlhangwa sa ntlha.
7. O gakololwa go dirisa nako ya gago ka mokgwa o o latelang:

KAROLO YA A: Metsotso e le 100
 KAROLO YA B: Metsotso e le (2 x 40) 80

8. Nomora dikarabo ka nepagalo go latela thulaganyo ya dinomoro e e dirisitsweng mo pampiring ya dipotso.
9. O se ka wa tsenyeletsa setlhogo fa o bala mafoko.
10. Kwala ka mokwalo o o buisegang le ka mopeleto o o kannweng ke Lekgotla la Bosetšhaba la Puo ya Setswana.

KAROLO YA A: TLHAMO**POTSO 1**

Kwala tlhamo ya bolele jwa mafoko a a ka nnang 400–450 ka NNGWE FELA ya ditlhogo kgotsa ditshwantsho tse di neilweng. Fa o dirisa setshwantsho go kwala tlhamo, se neele setlhogo se se maleba. O se ka wa lebala go thala letlhomeso kana lenaneopaakanyo, go tlhagisa setlhawga sa ntlha le go se runa pele o kwala sa bofelo.

1.1	Motsotso o o neng wa fetola botshelo jwa me.	[50]
1.2	Letsatsi lwa ntlha ke kopana le rre.	[50]
1.3	Fa letsatsi la lenyalo la me le ka nna monongwaga ...	[50]
1.4	A go fepiwa ga barutwana kwa dikolong go botlhokwa?	[50]
1.5	Basadi ke baeteledipele ba tlhotlhwa. Dumela kgotsa o ganetse.	[50]
1.6	O se bone nong go rakalala godimo, go ya tlase ke ga yona.	[50]
1.7	Ditshwantsho tse di tlhagelelang mo ditsebeng tsa 3 le 4 di ka tsosa maikutlo kgotsa tsibogo e e rileng. Tlhophya setshwantsho se le SENGWE, mme o kwale tlhamo ka ga sona. Neela tlhamo ya gago setlhogo se se maleba. Nomora potso ya gago go nna 1.7.1 kgotsa 1.7.2	

ELA TLHOKO: Diteng tsa tlhamo ya gago di tshwanetse go nyalana le setshwantsho se o se tlhophileng.

1.7.1

[Se nopenswe go tswa mo inthaneteng]

[50]

1.7.2

[Se nopenswe go tswa mo inthaneteng]

[50]

PALOGOTLHE YA KAROLO YA A:

50

KAROLO YA B: DITLHANGWA TSA TIRISANO**POTSO 2**

Araba dipotso di le PEDI mo karolong e. Karabo e nne bolele jwa mafoko a a ka nnang 180–200 (diteng fela). O gakololwa go runa le go tlhotlha setlhlangwa sa gago diphoso.

2.1 LEKWALO LA BOTSALENO

O dirile kopo ya go tsena kwa yunibesithing ngwaga e e tlang mme o sa tswa go amogela karabo ya gore o amogetswe. Kwalela tsala ya gago o mo itsise ka ga dikgang tse di go itumedisitseng tse, gore o ya go ithutela eng le gore o ikaeletse go itshola jang.

[25]

2.2 MAIKAO (LOKWALOIKITSISO) LE LEKWALOPHELEGETSO

O bone papatso, e e fa tlase ya phatlhatiro mo inthaneteng mme o na le kgatlhego ya go kopa tiro eo. Buisa papatso e e fa tlase mme morago o kwale maikao (lokwaloikitsiso) le lekwalophelegetso gore o tle o di romele go kopa tiro eo.

BOKAMOSO TRADING

Setlamo sa metseletsele ya mabenkele a Bokamoso Trading se na le phatlhatiro ya moamogelamadi mo lebenkeleng la bona le le kwa toropong ya Warrenton kwa porofenseng ya Kapabokone. Bakopatiro ba bo ba falotse mophato wa marematlou o o tsenyeleditseng dirutwa tsa Accounting, Setswana le Seesemane/Seaforikanse.

Bakopatiro ba, ba nne le maitemogelo a dingwaga di le pedi ba dira ka madi. Maikao, lekwalophelegetso, dikgatiso tse di netefaditsweng tsa dithutego, lokwaloitshupo le dintlha tsa basupi ba le 2 di romelwe kwa go:

Mokaedimogolo
Bokamoso Trading
Lebokoso la Poso 714
JOHANNESBURG
2000

Letlha la tswalelo ya dikopo ke la 31 Seetebosigo 2021. Dikopo tse di tlang morago ga letlha la tswalelo ga di kitla di amogelwa.

TLHOKOMELA: Go tlaa lelediwa fela bakopatiro ba ba tlhophilweng go tla potsotherisanong.

[E ithametswe]

[25]

2.3 PEGELO

O moeteledipele wa Mokgatlho wa Bašwa mo masepaleng wa lona. Rratoropo o go kopile go batlisisa ka ga ditlhokego tsa motse. Kwala pegelo ka ga dipatlisiso tseo. Gakologelwa go tlhagisa diphitlhelelo le dikatlanegiso.

[25]

2.4 ATHIKELE YA MAKASINE

Sekolo sa lona se ne se tshwere tiro ya go abela batho ba ba dikobo dikhutshwane diaparo le dijo. Kwala athikele ya makasine o thadise ka ga ditiragalo tsa letsatsi leo.

[25]

2.5 PUO

O fentse sekgele sa mokwadi yo mošwa mme wa bona mpho ya go tsenela moletlo wa dikabo tsa bakwadi ba bagolo ba dibuka kwa Motsekapa. O ya go direlwa moletlo wa kamogelo le kakgolo kwa sekolong. Kwala puo e o tlaa e neelang barutwana ba sekolo sa lona ka ga thotloetso le kemonokeng e o e boneng mo bokwading. Ba rotloetse go kwala le go tsenela dikgaisano tsa bokwadi.

[Se nopenswe go tswa mo inthaneteng]

[25]

2.6 POTSOTHERISANO

Tonakgolo ya Lefapha la Thuto o itsesitse gore dikolo di tlaa emisa go tsena ka go refosana fa ngwaga o simologa. Mogokgo o ne a kopa gore o tsenele potsotherisano le tlhogo ya sedika sa sekolo sa lona, mabapi le dithulaganyo tse di dirlweng ke sekolo go efoga go anama ga COVID-19 le go itshireletsa kgatlanong le yona. Kwala potsotherisano e e nnileng gona magareng ga gago le tlhogo ya sedika.

[25]

PALOGOTLHE YA KAROLO YA B:	50
PALOGOTLHE YA TLHATLHOBO:	100